

ARCHEOLOGIENOTA

KAMPDIJK, VAARTSTRAAT, GROTE BAAN EN BOOMGAARDSTRAAT TE RAVELS

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 2583

Rapport opgemaakt door:

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Projectcode:

Intern: 39547

Extern: K-22-053

AOE: 2026B81

1 INLEIDING

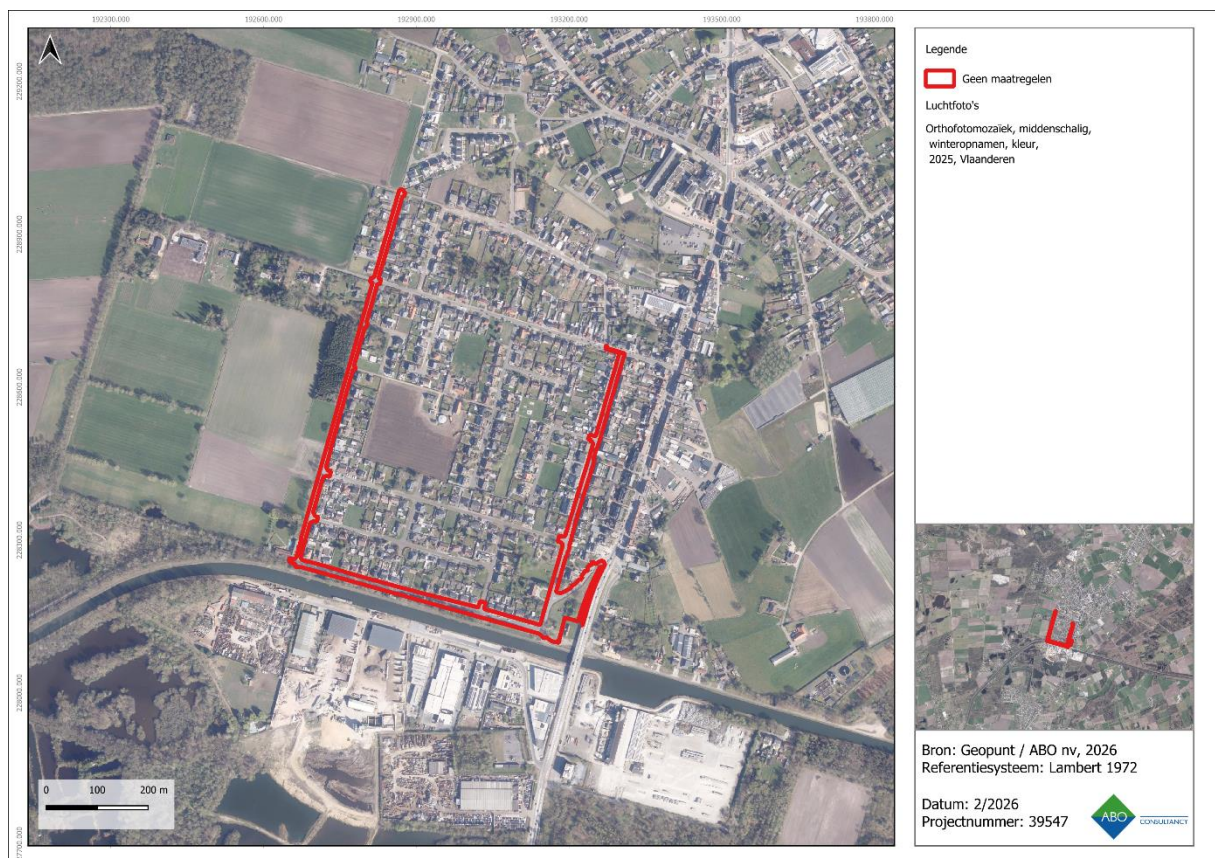
Er wordt voor de aanleg van een gescheiden riolering en het herstel van de wegenis. Daarnaast wordt een bufferbekken, met picknickzone, parking en fietspad aangelegd ter hoogte van Kampdijk, Vaartstraat, Grote Baan en Boomgaardstraat te Ravels (provincie Antwerpen) een bodemingreep beoogd van ca. 28.744 m². Deze ingreep overschrijdt de wettelijk bepaalde grenswaarden van 1.000 m² voor een zone in woongebied waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4.) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

- De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuwe DWA- en RWA-leiding ter hoogte van de Kampdijk, Vaartstraat en de Boomgaardstraat te Ravels. Na de rioleringswerken wordt de wegenis heraanlegd. Ter hoogte van percelen 4G69 en 4F69 wordt een bufferbekken aangelegd, een parking en een fietspad. Langsheen de wegenis worden grachten gedempt, en enkele nieuwe grachten worden aangelegd of de bestaande geherprofileerd. Deze grachten worden steeds in talud aangelegd tot een diepte van 1,10 m-Mv, bestaande worden uitgediept tot dit niveau. De RWA-leiding wordt aangelegd tussen een diepte van 1,25 en 3,89 m-Mv, de DWA-leiding tussen een diepte van 1,26 en 3,04 m-Mv. De leidingen komen naast elkaar te liggen, maar in afzonderlijke sleuven. De leidingen worden aangelegd in diameters variërend tussen 250 en 700 mm, wat de maximale sleufbreedte op 1,7 m brengt. De werken worden uitgevoerd in smalle riolerings-sleuven in een deels verstoorde bodem. De potentiële kenniswinst is hier eerder klein. Ter hoogte van de Kampdijk, Vaarstraat en Boomgraadstraat bevinden zich reeds rioleringsbuizen, deze bestaande leidingen worden uitgekregen. De nieuwe riolering zal deels overlappen met de bestaande. De wegenis wordt aangelegd in asfaltverharding, waardoor de wegenis verstoord wordt tot 0,68 m-Mv. De wegenis komt echter te liggen op de locatie van de bestaande wegenis. De bijkomende verstoring is hier dus merkbaar klein. Het bufferbekken wordt aangelegd aan de Grote Baan en zal een afmeting krijgen van ca. 800 m². De bodemdiepte zal reiken tot 0,70 m-Mv, en hier wordt eveneens in talud aangelegd. Daarnaast worden een parking en een rijweg aangelegd. Door de gebruikte verhardingen, waterdoorlatende betontegels, grasbetontegels en asfalt brengt dit een verstoring mee van 0,49 tot 0,68 m-Mv.
- Er zijn tijdens archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de omgeving sporen gevonden uit het mesolithicum, de metaaltijden, de Merovingische periode, middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd. Op basis van deze informatie bestaat de kans om resten en/of sporen van menselijke aanwezigheid uit zeer uiteenlopende perioden aan te treffen ter hoogte van het projectgebied. Dit ook gezien de ligging van het projectgebied in een gradiëntzone. Aan het gebied grenst een erfgoedwaarde, namelijk de 'gegroepeerde arbeiderswoningen' (ID 75580). Het is opvallend dat de erfgoedwaarden zich ten noorden en ten oosten van het projectgebied bevinden. De oude bewoningskern van dit gebied situeert zich dan ook daar. De uitbreiding ervan naar het projectgebied is pas zichtbaar op de topografische kaart van 1969. De meeste erfgoedwaarden in de directe omgeving werden opgericht in de 19de en 20ste eeuw.
- Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied reeds voor een groot deel in gebruik was als wegenis vanaf 1873. Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen in de Bovenheide waar redelijk wat bebouwing aanwezig is. Rondom deze bebouwing is de omgeving grotendeels onbebouwd en bestaat uit akkerland, velden en beboste gebieden. Daarnaast ligt het projectgebied op een hoger gelegen deel en tussen 29,73 m en 34,77 m-TAW. De Quartaire sedimenten bestaan uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (ELPw) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (HQ) bovenop fluviatiele afzettingen van het vroeg Pleistoceen (FVP). Hieronder bevinden zich dan weer getijdenafzettingen van het Vroeg-Pleistoceen (G(f,e) VPt-Te en G(f,e) VPt, p-Te). Verder is de bodem deels gekarteerd als matig droge zandgronden en een podzol wat een goede indicator is voor een mogelijke bewaring van eventuele steentijdartefactensites. Daarnaast

bestaat de bodem deels uit natte tot zeer natte lemige zandgronden met eveneens een podzol. De huidige toestand bestaat uit een wegnis met grachten en ter hoogte van percelen 4G69 en 4F69 een weide met een stal en grasland met in het zuiden de Linieweg en meteen naast het projectgebied een huis.

- Voor het projectgebied werden reeds een archeologienota en een nota gepubliceerd. De archeologienota met ID 31950 schreef bijkomend onderzoek voor ter hoogte van de zone waar het bufferbekken komt. Er werd landschappelijk onderzoek geadviseerd. Er werden ter hoogte van deze zone reeds 11 landschappelijke boringen geplaatst. De resultaten van dit onderzoek werden gepubliceerd in de nota met ID 33081. Het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat er bij de meeste boringen sprake was van een duidelijk A-C profiel. De top van de C-horizont bevindt zich tussen 1 m-Mv en 1,7 m-Mv, enkel in een kleine zone in het lager gelegen gebied van het terrein bevindt de top van de C-horizont zich hoger (tussen 0,50 en 0,75 m-Mv). Door de beperkte impact van de werken, is er voldoende buffer tussen de start van de C-horizont en de verstoringsdiepte van de werken. Er is ter hoogte van de geplande werken geen bedreiging van de archeologische lagen. Het proefsleuvenonderzoek diende niet meer uitgevoerd te worden.

De huidige bureaustudie is afdoende. Hoewel de regio een archeologisch potentieel in zich draagt wordt het advies van de archeologienota met ID 31950 gevolgd en worden ter hoogte van het lijntracé en de wegnis geen bijkomende maatregelen geadviseerd. Er is een laag potentieel tot kennisvermeerdering voor het tracé aangezien de werken grotendeels plaatsvinden in smalle aanleg sleuven in een reeds deels verstoorde bodem. Voor het bufferbekken was er eerder een hoger potentieel ingeschat, maar uit de resultaten van het LBO lijkt de C-horizont zich te bevinden vanaf 1 m-Mv tot 1,70 m-Mv. Dit zorgt voor voldoende buffer tussen de geplande werken en de potentieel archeologische lagen. Er worden **geen bijkomende maatregelen** geadviseerd voor het projectgebied.

Figuur 54: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied en de zone 'geen maatregelen'